



## Детска градина № 125 “Усмивка”

✉ п.к.1618 гр.София, р-н: “Овча купел “, ул. “Монтевидео” № 21А,

☎ тел.02/4261128 0884171459 0884801674

e-mail: [usmivkadet@abv.bg](mailto:usmivkadet@abv.bg) [info-2217910@edu.mon.bg](mailto:info-2217910@edu.mon.bg)

сайт <https://125dg.com/>

X

ALBENA ALIPIEVA -GEROVA  
direktor

Утвърждавам :  
Директор ДГ №125 „Усмивка“  
Албена Алипиева-Герова

### ПРОГРАМА ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

Програмата е приета на Педагогически съвет по протокол №01/16.09.2024 г. и утвърден със заповед на директора №РД629-29/18.09.2024 г.

## **I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в предучилищното образование под различни форми в съответствие с определения в Наредба № 13/21.09.2016 г. на МОН държавен образователен стандарт.

Съгласно чл.5.(1) от Наредба № 13/21.09.2016 г. на МОН - в предучилищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват във всички възрастови групи:

1. интегрирано в обучението по образователните направления;
2. интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
3. като самостоятелно образователно направление, когато иновативна или авторска програмна система предвижда това.

(2) Начините и формите на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование за различните възрастови групи се определят в програмната система на детската градина.

## **II. СЪЩНОСТ И ПРИОРИТЕТИ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

1. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.
2. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение
3. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

4. Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
5. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда

### **III. ЦЕЛИ**

#### **1. ИЗГРАЖДАНЕ НА АКТИВНА ЛИЧНОСТ**

##### **Подцели:**

- 1.1 разбира общочовешките ценности и участва по отговорен за себе си начин в живота на социалната общност;
- 1.2 знае своите права и задължения;
- 1.3 признава правото и ценността на различието във физически и духовен аспект;
- 1.4 зачита и се съобразява с правата на възрастни и връстници от общността;
- 1.5 взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- 1.6 се стреми към поддържане здравословен начин на живот;
- 1.7 познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на околната среда.

#### **2. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА КАТО АКТИВНА И САМОРАЗВИВАЩА СЕ ОБЩНОСТ**

- 2.1 Да възпитава в демократичните ценности.
- 2.2 Да насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система.

- 2.3 Да утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация.
- 2.4 Да изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, между културната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение.
- 2.5 Да създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности.

#### **IV. ВЪЗПИТАВАНЕ В ТРАЙНИ НАВИЦИ ЗА ОТДАВАНЕ НА ПОЧИТ И ИЗРАЗ НА НАЦИОНАЛНОТО САМОСЪЗНАНИЕ**

##### **1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РИТУАЛИ**

- Ежегодно тържествено откриване на учебната година.
- Организиране и провеждане на тържества за официално връчване на удостоверение за завършване на задължителна подготвителна група - 6 г.
- Поддържане на кът и съхраняване на знамето на детската градина.
- Грамоти за родители, допринесли за развитието на общността през целия срок на обучение - от първа до подготвителна група.
- Тържествено отбелязване на национални празници и официални празници, дните на национални герои и будители,  
Ден на Левски -19.02., 3 –ти март – Освобождението на България, 24.05 – Ден на славянската писменост
- „Работилница с родители“ - Ден на християнското семейство, Коледа, Великден, Първи март

##### **2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СИМВОЛИ И ДРУГИ ОТЛИЧИТЕЛНИ ЗНАЦИ**

###### **2.1. Символи на ДГ№ 125 „Усмивка“**

- знаме
- лого
- химн

## **2.2. Други отличителни знаци:**

- Летописна книга;
- Почетна грамота: за деца и за родители;
- Почетен отличителен знак, връчван при честване кръгли годишнини от основаването на ДГ № 125 „Усмивка“;
- Фланелки с логото на детската градина при участие в различни изяви;
- Официална униформа за педагогическия и непедагогически персонал;
- Моряшки шапки при морски лагери-проект на закупуване.

## **V. НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

В процеса на придобиване на познания в:

1. Основните форми на педагогическо взаимодействие;
2. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие;
3. Дейностите по интереси;
4. По проекти - Иновативна обучителна технология за здравословно хранене на децата в предучилищно образование, Спортни празници и др.;
5. Чрез участия в национални, регионални, градски тържества и празници;
6. Интегрирано по учебни направления.

## **VI. ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА ЧРЕЗ ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗРАСТТА ИМ ПРАКТИКИ**

1. Провеждане на благотворителни акции за деца в неравностойно социално положение;
2. Организиране и участие в благотворителни концерти в помощ на болни и/или пострадали в инциденти деца;
3. Съдействие за подпомагане на благородни инициативи-събиране на употребявани батерии; капачки и др.;

4. Интернет страницата на детската градина да предоставя информация за участие на децата в различни изяви;
5. Организиране на празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските културните дати и празници:

- Подкрепящи здравето: 17 май - Национален ден на спорта; 31 май - Световен ден без тютюнопушене
- Подкрепящи толерантността: 16 ноември - Международен Ден на толерантността
- Подкрепящи социалната чувствителност: 18 ноември - Световен ден в памет на жертвите на катастрофи
- Подкрепящи правата на човека: 02 април - Международен ден на детската книга; 01 юни - Международен ден на детето
- Подкрепящи опазването на околната среда: 22 март - Световен ден на Земята, 22 април – Световен ден на водата

## **VII. ПОДКРЕПА ЗА МУЛТИКУЛТУРНАТА СРЕДА**

### **1. ЧРЕЗ ЗАНИМАНИЯ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПО ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ:**

- патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;
- толерантността и интеркултурния диалог;
- безопасност на движението по пътищата;
- защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
- превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- поведение при терористична заплаха.

### **2. ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ В ГРУПИТЕ ЗА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН:**

- Наблюдение и оценка на поведенческите ситуации по време на заниманията по интереси;

- Провеждане на беседи и разговори с децата по възникнали затруднения, споделяне на проблеми и възникнали конфликт;  
спазване на здравно-хигиенни норми и изисквания от децата;
- Грижа за опазване здравето и живота на децата;
- Дидактически игри, образователни и развиващи;
- Народни традиции, обичаи и празници;
- Безопасност на движението по пътищата;
- Приложни дейности за изготвяне на подходяща украса за празниците.

#### **VIII. ИНТЕГРИРАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИ ЦЕЛИ ЧРЕЗ ФОРМИТЕ ЗА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ**

1. Повишаване качеството на образованието чрез оптимално използване на наличните ресурси, вкл. ИКТ.
2. Поставяне на детето в центъра на цялостната педагогическа дейност, в отговорна активна позиция при овладяване на знанията, формиране на различни компетенции и развитие на умения за учене през целия живот.
3. Създаване на условия за позитивна образователна среда.
4. Реализиране на качествен възпитателно-образователен процес чрез създаването на интерактивна среда.
5. Ефективно използване на заобикалящата среда, като средство за формиране у децата на емоционално-познавателно отношение към заобикалящия ги свят - семейството, другите деца, природата и не на последно място към самия себе си.
6. Прилагане на модели на работа с деца в мултикултурна среда и на деца със СОП.

<b>РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ</b>	
	<b>ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ</b>
<b>Област на компетентност</b>	<b>Знания, умения и отношения в резултат на обучението. Детето</b>
<b>Междупersonни отношения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; описва и обяснява различните роли в семейството и правата и отговорностите, свързани с тях;</li> <li>&gt; има положително отношение към сътрудничество с другите в съвместни дейности;</li> <li>&gt; умее да изразява подходящо чувствата си, да заявява своите нужди и желания, да споделя проблеми и да търси помощ</li> </ul>
<b>Социална среда</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; има позитивно отношение към празниците в семейството като средство за съхраняване на духовната връзка между поколенията;</li> <li>&gt; ориентира се в символиката и ритуалността на най-популярните български празници</li> </ul>
<b>Права на човека</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; описва отношение и поведение на възрастни и деца, което нарушава правата;</li> <li>&gt; прави самооценка на поведението си и разбира последиците от нарушаването на правилата в отношенията</li> </ul>
<b>Демократично гражданство</b>	> ориентира се в различието между "гражданин на Република България" и "жител на град..."
<b>Идентичности и различия в обществото</b>	> определя националната си идентичност
<b>Власт, политика и демократични ценности</b>	> разпознава местните органи за ред и сигурност и има представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата
<b>Социална политика, справедливост и солидарност</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; проявява конкретни актове на солидарност при решаване на групови задачи и игри;</li> <li>&gt; разбира необходимостта от правила при общуването с околните;</li> <li>&gt; може да обяснява своите постъпки, като ги свързва с правила и ценности</li> </ul>

<b>РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ</b>	
	<b>ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ</b>
<b>Област на компетентност</b>	<b>Знания, умения и отношения в резултат на обучението на детето</b>
<b>Психично здраве и личностно развитие</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; осъзнава собствената си ценност и уникалност и тази на другите хора;</li> <li>&gt; умее да открива и описва разлики и прилики с другите хора</li> </ul>
<b>Физическо развитие и дееспособност</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; назовава основни части на човешкото тяло;</li> <li>&gt; показва положително отношение към развиване на двигателни качества, сила и издръжливост</li> </ul>
<b>Превенция на употребата на психоактивни вещества</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; познава и назовава предмети и вещества, забранени за деца</li> </ul>
<b>Безопасност и първа помощ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; назовава нещата (предмети, дейности, поведения), които са опасни в обкръжаващата среда;</li> <li>&gt; умее да търси и намира помощ, когато има нужда от нея</li> </ul>
<b>Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; има положително отношение към собственото си тяло;</li> <li>&gt; има представа за своя пол;</li> <li>&gt; има елементарни представи за разликата между половете</li> </ul>
<b>Лична хигиена</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; демонстрира основни хигиенни навици;</li> <li>&gt; проявява елементарни умения за спазване на здравословен дневен режим;</li> <li>&gt; разбира значението на хигиенните навици за здравето;</li> <li>&gt; познава и описва хигиенни навици за поддържане на здравето на зъбите и устната кухина</li> </ul>
<b>Хранене</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; обяснява значението на храната като източник на енергия за ежедневното функциониране, порастването и развитието;</li> <li>&gt; има представа за полезни и вредни храни;</li> <li>&gt; спазва здравословен режим на хранене</li> </ul>

<b>РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ</b>	
	<b>ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ</b>
<b>Област на компетентност</b>	<b>Знания, умения и отношения в резултат на обучението детето</b>
<b>Вода, почва, въздух</b>	> описва значението на водата, почвата и въздуха за живота на хората, животните и растенията
<b>Енергия и климат</b>	> има представа за естествените източници на енергия; > описва познати климатични промени
<b>Биологично разнообразие</b>	> има представа за многообразието от растителни и животински видове; > назовава основни жизнени фактори за човека, животните и растенията
<b>Потребление и отпадъци</b>	> умее да поддържа чистотата в близката среда и разбира нейното значение
<b>Общество и околна среда</b>	> познава правила за опазване на околната среда; > описва въздействието на някои човешки дейности върху природата